

چکیده فارسی

عنوان پایان نامه:

بررسی تاثیر اجرای طرح تحول سلامت بر شاخص‌های برگزیده سازمان جهانی بهداشت در استان کهگیلویه و - بویراحمد

مقدمه:

رسالت اصلی نظام سلامت، ارتقای سطح سلامت و پاسخگویی به نیازهای مردم و جامعه است. این نیازها تحت تاثیر شرایط اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و محیطی پیوسته در حال تغییر هستند. از سوی دیگر الگوهای بیماری‌ها و عوامل مخاطره آمیز دائما تغییر می‌کنند. به خصوص در عصر کنونی تحولات بسیار سریعی در این بخش اتفاق می‌افتد. پاسخگویی به این تغییرات مهمترین استدلالی است که بر اساس آن باید نظام سلامت را متحول و ارتقا داد. تحقیق حاضر در پی پاسخ به این سوال اصلی بود که آیا اجرای طرح تحول سلامت بر شاخص‌های برگزیده سازمان جهانی بهداشت در استان کهگیلویه و بویر احمد تاثیرگذار بوده است؟

روش پژوهش:

این پژوهش از نظر هدف کاربردی بوده و از نظر روش تحقیق توصیفی و از نوع تحلیلی می‌باشد. از آمار توصیفی برای تحلیل وضعیت جمعیت شناختی استفاده شده است و در این خصوص از درصد فراوانی، میانگین، مد و انحراف معیار جمعیت شناختی حجم نمونه بحث شده است. برای روشن شدن وضعیت ابعاد ذکر شده در فرضیه‌ها هم از آمار توصیفی، میانگین، مد، انحراف معیار، درصد فراوانی و هم از آزمون‌های استنباطی و کای دو برای آزمون فرضیه‌ها استفاده شده است. برای تبیین توزیع نرمال بودن متغیرهای جامعه از آزمون کولموگروف-اسمیرنوف استفاده شد. برای اینکه مشخص شود که کدام یک از ابعاد در مقایسه با سایر ابعاد به نحو مطلوب‌تری اجرا شده است از آزمون فریدمن استفاده شده است. جامعه آماری این پژوهش شاخص‌های مورد نظر در بازه زمانی ده ساله (سه سال قبل و هفت سال پس از اجرای طرح تحول سلامت) می‌باشد. به منظور گردآوری داده‌های مورد نیاز با کسب مجوز از ریاست محترم دانشگاه علوم پزشکی یاسوج و معاونت بهداشتی استان کهگیلویه و بویر احمد و با مراجعه به واحدهای مرتبط با شاخص‌های منتخب از طریق جدول اولویت‌بندی و متخصصان امر و داده‌های موجود ثبت شده در سامانه سبب معاونت محترم بهداشتی اقدام به جمع‌آوری داده‌ها در بازه زمانی ۱۰ساله (سال‌های ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۹) شده است. تعیین تاثیر شاخص‌های برگزیده سازمان جهانی بهداشت به عنوان متغیرهای پیش بین و اجرای طرح تحول سلامت به عنوان متغیر ملاک، با تحلیل رگرسیون چند گانه انجام شد.

یافته ها:

براساس نتایج حاصله، این پژوهش نشان می دهد اجرای طرح تحول سلامت بر شاخص های برگزیده سازمان جهانی بهداشت در استان کهگیلویه و بویر احمد تاثیر معنی داری داشته است. اجرای طرح تحول سلامت به غیر از شاخص مرگ و میر مادران باردار بر دیگر شاخص های برگزیده سازمان جهانی بهداشت تاثیرگذار بوده است. براساس نتایج آزمون اجرای طرح تحول سلامت بر شاخص مرگ و میر کودکان زیر ۵ سال با سطح معناداری کمتر از ۰/۰۰۱، شاخص درصد برخورداری از پزشک خانواده با سطح معناداری کمتر از ۰/۰۰۳، میزان بروز بیماری سل با سطح معناداری کمتر از ۰/۰۰۱، میزان بروز عوارض از دیابت با سطح معناداری کمتر از ۰/۰۰۱، میزان بروز بیماری هیپاتیت ب با سطح معناداری کمتر از ۰/۰۲۷ به طور معنی دار تاثیرگذار بوده است. نتایج تحلیل رگرسیون چندگانه نشان داد شاخص مرگ و میر کودکان زیر ۵ سال و شاخص مرگ و میر مادران باردار به صورت مساوی با بیشترین میزان تاثیر و شاخص درصد برخورداری از پزشک خانواده با کمترین میزان تاثیر اجرای طرح تحول سلامت در استان کهگیلویه و بویر احمد را پیش بینی می کنند.

نتیجه گیری:

طی اصلاحات انجام گرفته در راستای نقشه جامع سلامت کشور و بهبود سیستم های سلامت ایران طرح تحول نظام سلامت از ۱۵ اردیبهشت ماه سال ۱۳۹۳ در دولت یازدهم جمهوری اسلامی ایران آغاز به کار کرد. طرح تحول در نظام سلامت با سه رویکرد حفاظت مالی از مردم، ایجاد عدالت در دسترسی به خدمات سلامت و نیز ارتقای کیفیت خدمات اجرا گردید. تدوین برنامه ای با چنین سطح تاثیر گذاری بر فعالیت ها و اقدامات، نیازمند پایش مداوم و اطمینان از حرکت در چارچوب تعیین شده در آن دارد. این نگرانی با ارزیابی و سنجش عملکرد مراحل اجرایی این نقشه قابل رفع شدن است. ارزیابی از طریق مقایسه شرایط واقعی با نتایج موردنظر به مدیران و سیاستگذاران در ارزیابی پیشرفت به سوی اهداف و مقاصد کمک می کند. براساس نتایج به دست آمده از پژوهش حاضر در راستای نتایج پژوهش های مورد مطالعه، اجرای طرح تحول سلامت، در کنار پیامدهای مهمی مانند کاهش هزینه های درمان، بهبود دسترسی به خدمات سلامت، حذف زیرمیزی، ارتقای سطح سلامت و افزایش رضایت نسبی جامعه، افزایش میزان دسترسی به خدمات بهداشتی و درمانی و بهبود شاخص های اجتماعی و اقتصادی که به دنبال داشت، همچنین منجر به بهبود شاخص های مورد مطالعه در پژوهش حال حاضر گردیده است به طوری که مطالعات انجام شده به خوبی نشان دادند که اجرای طرح تحول سلامت با بهبود شاخص های بهداشتی همراه بوده است.

کلید واژه ها:

طرح تحول سلامت، شاخص بهداشتی، استان کهگیلویه و بویر احمد